

Χρόνος και χώρος για τον Αρχιεπίσκοπο Αναστάσιο

[Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Αλβανίας](#)

Η πρώτη επέτειος φέτος, χωρίς τον πρωταγωνιστή του, εκείνου του ιστορικού γεγονότος, της 16ης Ιουλίου 1991. Διότι είναι ιστορικό γεγονός η άφιξη στα μέρη τούτα της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Αλβανίας ενός κανονικού Ορθοδόξου Επισκόπου μετά από 45 χρόνια απουσίας.

• *Του Ορφέα Μπέτση*

Διότι ήδη από το 1946 το καθεστώς είχε καταλύσει κάθε κανονικότητα στην Εκκλησία διορίζοντας ουσιαστικά μια παραφυάδα «Ιεράς Συνόδου». Και μετά από σχεδόν 25 χρόνια οριστικής κατάλυσης κάθε έννοιας εκκλησιαστικής δομής και λατρευτικής δραστηριότητας. 25 χρόνια στις πύλες του Άδου.

Έφτανε στα Τίρανα, ταπεινά κι αθόρυβα ο μετέπειτα μακαριστός πλέον Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος έστω με την αποστολή του Πατριαρχικού Εξάρχου.

Αντί οποιασδήποτε άλλης αναφοράς – εξ άλλου πτυχές τόσο της αφίξεως, της υποδοχής απ' την Ορθόδοξη κοινότητα, των όσων ακολούθησαν σε μια ιστορική πορεία 34 χρόνων – θα άξιζε να αναφερθεί η σημασία στη σκέψη του Αρχιεπισκόπου του χρόνου και του χώρου.

Όχι ως φιλοσοφική προσέγγιση, αλλά στην πρακτική αξιοποίηση των ευκαιριών στα πλαίσια της Ιεραποστολικής δραστηριότητας για την ανόρθωση της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Είναι εξ άλλου διδακτικό για να αντιληφθεί κανείς το ρυθμό της κίνησης του μακαριστού Αρχιεπισκόπου Αναστασίου και ως μια ακόμη απόδειξη του γεγονότος γιατί η χάρη του Θεού τόσο πολύ ευλόγησε, αντάμειψε και πολλαπλασίασε τον καρπό της θυσιαστικής ανιδιοτελούς προσφοράς του...

2006

Επιλέγουμε έναν χρόνο – παρόμοιοι ήταν εξ άλλου όλοι οι χρόνοι – ίσως διότι τόσα πολλά κι ουσιαστικά συνέβησαν υπό την δική του προσωπική και νυχθημερόν μέριμνα στο χρόνο αυτό. Καθοριστικά μάλιστα για την ανέλιξη της Εκκλησίας και μάλιστα της μελλοντικής της πορείας.

Ο λόγος ότι αυτό το χρόνο, μόλις 15 χρόνια μετά την άφιξη του, ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος ασχολούνταν με την ανάγκη της θεσμικής επισφράγισης του νέου Καταστατικού Χάρτη της Ορθοδόξου Αυτοκεφάλου Εκκλησίας της Αλβανίας, αφενός μέσα από διαδικασίες συμμετοχής του πληρώματος, τηρώντας όλη την κανονική τάξη της παράδοσης της Εκκλησίας, κι αφετέρου ενός Καταστατικού που θα εμπεριείχε προβλέψεις για την σύγχρονη πραγματικότητα στην οποία η τοπική Εκκλησία κινείται και προσφέρει τη διακονία της.

Ωστόσο και παράλληλα ένα σωρό άλλες πρωτοβουλίες υλοποιούνταν με τη αδιάκοπη φροντίδα και καθοδήγηση του ενώ απρόοπτα προέκυπταν. Η άνοιξη του 2006 εξ άλλου δεν ξεκίνησε καθόλου καλά. Εθνικιστικοί κύκλοι βρήκαν να τον βάλουν άλλη μια φορά στο στόχαστρο της χειραγωγούμενης προπαγάνδας με αφορμή τις πρωτοβουλίες του στο ευαίσθητο ζήτημα των Ελλήνων Στρατιωτικών Πεσόντων στο Έπος 1940 – '41 και την δημιουργία κοιμητηρίων γι αυτούς...

Παράλληλα όμως εκείνος διεκπεραίωνε έργα ουσιαστικής σημασίας στο όραμα του για την προσφορά της Εκκλησίας στην κοινωνία και ιδιαίτερα την παιδεία. Το 2006 μεριμνούσε για την ολοκλήρωση εργασιών σε σχολικό κτίριο της Εκκλησίας στη

Χιμάρα και τον άρτιο εξοπλισμό του, με σκοπό να παραδοθεί στις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας για τη λειτουργία δίγλωσσου Ελληνο-Αλβανικού εκπαιδευτηρίου. Στο Μεσοπόταμο των Αγίων Σαράντα επίσης το Ίδρυμα Παιδείας «Πνοή Αγάπης» που ο ίδιος ίδρυσε και διεύθυνε θα λειτουργούσε το Σεπτέμβριο επί τη έναρξη του Σχολικού Έτους το Επαγγελματικό Λύκειο που εξελίσσεται εκ τότε σε ζωντανό κύτταρο προσφοράς υψηλής ποιότητας παιδείας.

Ενώ το καλοκαίρι του έτους αυτού ο μακαριστός Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος, εξελέγη ομόφωνα Πρόεδρος του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών, στο Πόρτο Αλέγκρε της Βραζιλίας. Επιβράβευση ουσιαστικά της διαχρονικής του προσφοράς στο οικουμενικό κίνημα για την Χριστιανική Ιεραποστολή και των Ευαγγελισμών των λαών ανά την Υφήλιο.

Ωστόσο διατελώντας και Τοποτηρητής της Ιεράς Μητροπόλεως Αργυροκάστρου δεν παρέλειψε όπως εξ άλλου συνήθιζε τον Αύγουστο να βρεθεί και πάλι κοντά στο ποίμνιο της. Είναι όντως κατάνυξη αυτή η παρουσία του Αρχιεπισκόπου Αναστασίου στις πόλεις, τα χωριά, τις ενορίες, τις μονές και τα παρεκκλήσια αυτή την περίοδο.

Γιατί ήθελε και άφησε παρακαταθήκη να μην λησμονήσουν οι μακρά ευρισκόμενοι Ορθόδοξοι Έλληνες, για λόγους διάφορους, να έρχονται και να δίνουν ανάσες ζωής στην πατρώα γενέθλια γη τους.

Και έρχεται ο Νοέμβριος να επιστεγάσει κι επισφραγίσει όπως προαναφέρθηκε με την Γενική Κληρικολαϊκή Συνέλευση στην Νέα Μονή του Αγίου Βλασίου παρά τω Δυρραχίω την εμπνευσμένη προσπάθεια του για τον Καταστατικό Χάρτη και στη συνέχεια και θεσμική του απόρροια την εκλογή του Μητροπολίτη Αργυροκάστρου, μακαριστού Δημητρίου καθώς και ακόμη ενός νέου Επισκόπου, νυν Μητροπολίτη Βερατίου κ. Αστίου...

Αναφέρθηκαν βασικά σημεία μιας χρονιάς. Έχει βέβαια τριακόσιες εξήντα πέντε μέρες και η κάθε μια με τη δική της ιστορία. Και με τη δυνατότητα να πολλαπλασιαστούν με 34 χρόνια...

Ο άξονας της Παράκτιας

Για την αξιοποίηση του χώρου στο σκοπό της Ιεραποστολής και της ενδυνάμωσης της αυτοπεποίθησης των κοινοτήτων των Ορθόδοξων πιστών, ως ενδεικτικό επιλέγουμε να περιγράψουμε τον άξονα της περιοχής της Χιμάρας. Παρόμοιοι είναι ευάριθμοι άλλοι και απόδειξη της στρατηγικής σκέψης και σχεδιασμού του Αρχιεπισκόπου Αναστασίου.

Όπως και να τον τοποθετήσουμε – πέραν και δώθε των Ακροκεραυνίων, τμήμα της Μητρόπολης Αργυροκάστρου ή Βερατίου – τα χιλιόμετρα δεν είναι πολλά. Η ιστορική μαρτυρία, ο συμβολισμός και η σημασία της μεγάλη. Πλην όμως τα χιλιόμετρα λίγα. Κι όμως πολλαπλασιάζονται εάν μπουν στην οπτική του Αρχιεπισκόπου Αναστασίου.

Στους Δουκάτες, κοινότητα μικτή, υπήρξε από νωρίς η φροντίδα για την λειτουργική αποκατάσταση του Ναού του Αγίου Γεωργίου, ενώ στην κωμόπολη του Ορρικού κατασκευάστηκε νέος ιερός ναός εκ θεμελίων αφιερωμένος στον Άγιο Σπυρίδωνα, ήδη από το 1996.

Και στη δώθε πλευρά των Ακροκεραυνίων ο κατάλογος είναι τόσο μακρύς. Με αναφορά και μόνο στο οικοδομικό έργο και όχι άλλες δράσεις που αφορούν στην ανασυγκρότηση των ενοριών και την πνευματική διακονία τους. Αυτό θέλει ειδικό σημείωμα και ίσως εργασία έρευνας.

Στην Παλάσα αποκαταστάθηκε ο Ιερός Ναός του Αγίου Δημητρίου και λειτούργησε ο Αρχιεπίσκοπος όχι μόνο μια φορά. Στους Δρυμάδες – μεγάλη του αγάπη που είχε τη βάση σ εκείνη την υποδοχή κατά την περιοδεία του τον Αύγουστο 1991 – αποκαταστάθηκε ο Ι. Ναός του Αγίου Σπυρίδωνα, μετέπειτα της πάλαι ποτέ διαλαμψάσης μονής της Υπαπαντής του Κυρίου κ.α. Και με κορύφωση την εκ βάθρων ανακαίνιση της Ιεράς Μονής των Αγίων Θεοδώρων στην οποία και λειτούργησε με πάνδημη συμμετοχή των Χιμαριωτών...

Στο Βούννο ας αναφερθεί η αναστήλωση του μεγαλοπρεπούς ναού του Αγίου Σπυρίδωνος. Για να έρθουμε στην κυρίως κωμόπολη της Χιμάρας όπου θέλει ειδική και πάλι αναφορά η πληθωρική εμπράγματα εκδήλωση της αγάπης του.

Η διαμονή κατά την πρώτη εκείνη περιοδεία που προαναφέρθηκε, οι επανειλημμένες ποιμαντορικές επισκέψεις, οι διαπροσωπικές γνωριμίες και σχέσεις αμοιβαίας αγάπης, η συμπαράσταση σε ώρες δύσκολες και δοκιμασίας της τοπικής κοινότητας... Πόσα όσα δεν περιγράφονται.

Αποκαταστάθηκε ο Ιερός Ναός των Αγίων Πάντων όπου τόσες φορές κατανυκτικά λειτούργησε και ιερούργησε. Ο παραπλήσιο σχολικό κτίριο επίσης.

Ο Ναός της Αγίας Μαρίνας σε άλλο συνοικισμό της Χιμάρας και το παρακείμενο πνευματικό κέντρο όπου ίδρυσε και νηπιαγωγείο. Ο άλλος ενοριακός ναός του Αγίου Ταξιάρχη Μιχαήλ. Η Μονή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου της Αειθαλούς – Αθαλειώτισσα – που ολοκληρώνεται η εργασία αναστήλωσης της...

Στο Πύλιουρι ο Ναός του Αγίου Νικολάου που είχε μετατραπεί σε αποθήκη γεωργικών προϊόντων και από το 1998 είναι διαθέσιμος στις λατρευτικές ανάγκες των πιστών.

Στο Κούδεσι ήδη από το 1996 ο Ιερός Ναός του Αγίου Γεωργίου που στην περίοδο των διωγμών μετατράπηκε σε καφενείο αναστηλώθηκε και αποκαταστάθηκε λειτουργικά σε όλες τις παραμέτρους.

Στο Άνω Κηπαρό αναστηλώθηκε πλήρως ο ιστορικός ναός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου ενώ στο Κάτω Κηπαρό το Μοναστήρι του Αγίου Δημητρίου που στα χρόνια του αθεϊστικού καθεστώτος είχε απαλλοτριωθεί και χρησιμοποιήθηκε αρχικώς ως σχολείο και στη συνέχεια αποθήκες, αναστηλώθηκε πλήρως και σύμφωνα με το όραμα του λειτουργεί ως ιεραποστολικό κύτταρο στην περιοχή.

Το Λούκοβο, επίσης προικίζεται με τον νέο Ιερό Ναό του Αγίου Αθανασίου και του Αγίου Νήφωνα που από εκεί άγει τις πατρογονικές του ρίζες. Ο παλιός ναός είχε κατεδαφιστεί και στη θέση του είχε συγκροτηθεί το πολιτιστικό κέντρο της αθεϊστικής προπαγάνδας. Η περιπέτεια της ανάκτησης των δικαιωμάτων κατοχής και κατοχύρωσης του είναι ένα παράδειγμα ακόμη των δυσκολιών που διέρχονται οι κοινότητες των Ορθοδόξων πιστών.

Στην ιστορική κοινότητα του Αγίου Βασιλείου και ενώ δεν έχουν ευοδωθεί οι προσπάθειες για την επανάκτηση και ανοικοδόμηση του ναού της Αγίας Τριάδας αποκαταστάθηκε πλήρως το καθολικό της Μονής του Αγίου Βασιλείου – απ' όπου και η ονομασία του οικισμού – που εξυπηρετεί τις πνευματικές ανάγκες των κατοίκων της.

Στην τελευταία από Βορρά προς Νότο ιστορική κοινότητα της Νίβητσας από πολύ νωρίς και ξεπερνώντας παράλογες μεθοδευμένες αντιστάσεις καθεστωτικών που είχαν μετατρέψει τον Ναό του Αγίου Δημητρίου σε αίθουσα κομμουνιστικού πολιτισμού και αθεϊστικής προπαγάνδας, υλοποιήθηκε πρωτοβουλία ολοκληρωμένης αποκατάστασης του.

Στον παρακείμενο Κόλπο της Κακομιάς υλοποιήθηκε με τις υψηλότερες

προδιαγραφές και τα επιβεβλημένα επιστημονικά κριτήρια εκτεταμένη παρέμβασης συντήρησης και αποκατάστασης της Ιεράς Μονής της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, συμπεριλαμβανομένης του εσωτερικού αγιογραφικού διάκοσμου...